

De Aya Sofia als 'pretpark'

Het Turkse dagblad *Cumhuriyet* publiceerde onlangs een interview met een van de gidsen die bezoekers rondleidt in het belangrijkste historische monument van Istanbul, de Aya Sofia. In dit interview beklagt de gids zich over het gedrag van de bezoekers en de gevolgen die dat heeft voor het gebouw en de toestand waarin dit monument zich bevindt. 'Toen de Aya Sofia nog een museum was toonden de bezoekers respect voor het gebouw. Tegenwoordig is het voor de meeste van hen een soort van pretpark'. Dit bericht komt voor Arie Amaya-Akkermans, een historicus die zich al jaren inzet voor het Griekse culturele erfgoed in Turkije nauwelijks als een verrassing. Op zijn facebookpagina schreef hij onlangs: 'Het terugdraaien van de museale status van het gebouw (de Aya Sofia) en het presidentiële decreet van 2020 waardoor het gebouw opnieuw tot moskee werd gemaakt, zijn typerend voor hoe de overheid in Turkije met het cultureel erfgoed van de anderen (lees niet-moslims) omgaat. Het wordt systematisch verwoest om plaats te maken voor ongecontroleerde nieuwbouw, of gewoon verwaarloosd en overgelaten aan vandalen'. Dat vandalen zelfs in de eeuwenoude Aya Sofia hun gang konden gaan werd onlangs gedocumenteerd door de Turkse vereniging van kunsthistorici. Op 18 april van dit jaar plaatsten zij op twitter een foto van de beschadigingen aan de zogeheten 'keizerlijke poort'. Deze houten toegangsdeur stamt uit de zesde eeuw en werd volgens de byzantijnse traditie gemaakt uit het hout van de ark van Noach. Op de foto, die gemaakt werd op 18 april j.l., zijn duidelijk twee

▲ De Aya Sofia in Istanbul. (FOTO: CORAL PRESS)

ℹ Meer info: <https://twitter.com/byzantinologue/status/>

◀ Schade aan de 'keizerlijke poort' van de Aya Sofia. (FOTO: TWITTER.COM/BYZANTINOLOGUE/STATUS/)

▼ Mozaïek in de Aya Sofia - straks achter houten panelen of overgekalkt? (FOTO: CORAL PRESS)

enorme diepe inkervingen te zien. 'Aangebracht met een mes of een schroevendraaier door een vandaal', aldus het bericht. En deze beschadiging is niet de enige. Nog geen week later werd het bericht naar buiten gebracht dat de marmeren vloer van de kerk op enkele plekken grote barsten vertoont. De oorzaak: te zware schoonmaakmachines die normaal gebruikt worden om stoeptegels te reinigen. Deze en andere incidenten, zoals het oplaten van Mickey Mouse ballonnen in het gebouw; de enorme toename van het aantal bezoekers die niet gecontroleerd worden bij de ingang en die het gebouw gebruiken om te picknicken, te slapen of gewoon wat rond te hangen; en zelfs het wegwerken van, in de ogen van fundamentalistische bezoekers, onwelgevallige afbeeldingen achter houten panelen heeft er voor gezorgd dat de Unesco onlangs een officiële klacht heeft ingediend bij de nieuwe beheerders van de moskee: het ministerie van geloofszaken. Arie Amaya-Akkermans: 'Daar verwacht ik niet veel van, ik ben eerder bang voor het moment waarop er fresco's worden overgekalkt, iets wat in andere geïslamiseerde kerken al is gebeurd'. ◀

